

สก๊อป หน้า 1
คนกรุงเสี่ยงภัยซ้ำซาก
กทม.ตั้งรับจัดแผนรับมือ

ในช่วงเดือน
สิงหาคม-กันยายน
ของทุกปี มักเป็น
★ มีต่อหน้า 5

สก๊อป หน้า 1

เดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นที่สุดและมีโอกาสสูงที่จะมี“พายุหมุนเขตร้อน”เคลื่อนผ่านประเทศไทยตอนบน 1-2 ลูก ส่งผลกระทบในหลายภูมิภาค อาจเกิดน้ำท่วมฉับพลัน ถนนหลายสายถูกตัดขาดไม่สามารถสัญจรผ่านได้ชั่วคราว

และผลกระทบนี้ยังยาวมาถึง “กรุงเทพฯและปริมณฑล” ที่เป็นพื้นที่รองรับน้ำเวลาน้ำท่วมไหลหลากจาก “น้ำเหนือ” ไหลบ่าลงมาสู่พื้นที่นี้เข้ามาสมทบ “น้ำฝนพื้นที่” และ “น้ำทะเลหนุน” ตามฤดูกาลกลายเป็นปรากฏการณ์ “น้ำท่วมขังรอการระบาย” โดยเฉพาะกรุงเทพฯชั้นใน ย่านเศรษฐกิจ

ที่ว่า...“หน่วยงานผู้รับผิดชอบโดยตรง” ก็พยายามขี้แจงเหตุ “ภัยพิบัติธรรมชาติยากคาดเดา” แต่ก็มีการระดมสรรพกำลังออกปฏิบัติการแก้ไขปัญหาย่างเต็มกำลัง แต่เพราะปริมาณน้ำฝนมากเกินไป และมีปัญหาขยะอยู่มาก ทำให้ระบบระบายน้ำไม่สามารถทำงานได้เต็มประสิทธิภาพแต่สุดท้ายก็ยังคงเกิด “น้ำรอระบาย” เช่นเดิม

ปัญหานี้อาจสะท้อนถึงความไม่พร้อมรับมือกับภาวะน้ำท่วมขังส่งสัญญาณสะท้อนถึงความน่าเชื่อถือของการบริหารจัดการน้ำกทม. ที่กลายเป็นความเคยชินของชีวิตคนเมืองกันไปแล้ว

ในการบริหารระบายน้ำศักดิ์ชัย บุญมารองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้ข้อมูลว่า ในพื้นที่กรุงเทพฯมีความหลากหลายของปัญหาต่างกันออกไป เรื่องน้ำท่วมไม่มีปัญหา “พื้นที่กรุงเทพฯชั้นใน” ที่เกิดจาก “ธรรมชาติ” ทั้งจาก “น้ำฝน” มีปริมาณตกผิดปกติ อีกทั้ง “เป็นที่ราบลุ่ม” ทำให้น้ำระบายตามธรรมชาติได้ช้า

ต้องใช้ระบบสูบน้ำเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่ แต่ก็มาเผชิญกับปัญหา “ขยะขนาดใหญ่กีดขวางทางน้ำ” ทั้งในระบบท่อระบายน้ำและระบบคลองที่เข้าสู่ระบบสูบน้ำออกทะเล ทำให้ต้องมีการล้างท่อระบายเปิดทางน้ำไหล ขุดลอกคูคลองและเก็บขยะที่ติดหน้าตะแกรงสถานีสูบน้ำทุกวัน เพื่อเตรียมพร้อมรับฤดูฝนในปี



คนกรุงเสี่ยงภัยซ้ำซาก กทม.ตั้งรับจัดแผนรับมือ

ปัญหาต่อมา...“ขยะของแข็งขนาดเล็ก” ก็เด็ดลอคระบบดักขยะเข้าไปยังระบบสูบน้ำอีก ทำให้เครื่องสูบน้ำเสียหาย อีกทั้ง “ระบบไฟฟ้า” มักเกิดขัดข้อง ระบบสูบน้ำระบายน้ำออกจากพื้นที่ไม่ได้จนเกิดปัญหาน้ำท่วมขังตามมา ดังนั้น ในฤดูฝนนี้ได้ขอความร่วมมือกับการไฟฟ้านครหลวง จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ประจำสถานีสูบน้ำหลัก

เพื่อแก้ไขปัญหาคอร์รัชันไฟฟ้าขัดข้อง หรือติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองกรณีเหตุฉุกเฉินในสถานีสูบน้ำหลัก ส่วนระบบอุโมงค์ระบายน้ำกรุงเทพฯ ได้มีการออกแบบให้การไฟฟ้านครหลวงจ่ายไฟฟ้าให้สถานีสูบน้ำไม่น้อยกว่า 2 แหล่งจ่าย เพื่อลดปัญหาไฟฟ้าที่อาจเกิดความขัดข้องขึ้น...

ตอนนี้มีอุโมงค์ระบายน้ำขนาดใหญ่ 4 แห่ง ประสิทธิภาพการระบายน้ำรวม 195 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที คืออุโมงค์ระบายน้ำประชาราษฎร์สาย 2 มีขีดความสามารถในการระบายน้ำ 30 ลบ.ม./วินาที อุโมงค์ระบายน้ำคลองแสนแสบและคลองลาดพร้าวลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา สามารถระบายน้ำ 60

ลบ.ม./วินาที

อุโมงค์ระบายน้ำบึงมักกะสันลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาระบายน้ำ 45 ลบ.ม./วินาที อุโมงค์ระบายน้ำใต้คลองบางซื่อจากคลองลาดพร้าวถึงแม่น้ำเจ้าพระยา ระบายน้ำ 60 ลบ.ม./วินาที

“ส่วนน้ำท่วมถนนสายหลัก เช่น ถนนวิภาวดีรังสิต ศรีนครินทร์ พระราม 2 เป็นส่วนรับผิดชอบของกรมทางหลวง ในส่วน กทม.ไม่สามารถเข้าไปจัดการใดๆ ได้ แม้เข้าเก็บขยะอุดตันท่อระบายน้ำตามถนนสายหลัก ก็ต้องขออนุญาตหน่วยงานที่รับผิดชอบด้วยซ้ำ” สก๊อปชี้ว่า

แต่เมื่อเกิดน้ำท่วมซ้ำ “ประชาชน” ก็มักเข้าใจว่าเป็นความรับผิดชอบของ กทม. ทำให้เกิดกระแสต่อต้านการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กันอยู่บ่อยๆ ตลอดมา...

ในส่วน...“การก่อสร้างสาธารณูปโภคกีดขวางทางน้ำ” ทั้งงานก่อสร้างรถไฟฟ้า งานก่อสร้างในบางพื้นที่ที่มีความจำเป็นหรือย้ายระบบระบายน้ำออกชั่วคราว เพื่อให้ใช้งานได้ประสิทธิภาพการระบายน้ำในพื้นที่ลดลง ทำให้มีเศษวัสดุจากการก่อสร้างเข้าไปอุดตันระบบระบายน้ำ

ที่ผ่านมาได้มีการหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเปลี่ยนแปลงทางระบายน้ำจะต้องมีระบบบายพาสน้ำสามารถระบายน้ำได้ไม่น้อยกว่าของเดิม ติดตั้งระบบสูบน้ำชั่วคราว และตรวจสอบทำความสะอาดระบบระบายน้ำในบริเวณพื้นที่การก่อสร้างอยู่เสมอ

ถัดออกมา...“กรุงเทพฯฝั่งตะวันตก” โดยเฉพาะ “พื้นที่ฝั่งธนบุรี” ก็เผชิญปัญหา “น้ำทะเลหนุนสูง” เข้าท่วมสิ่งปลูกสร้างชาวบ้านอยู่ประจำ ทั้งยังมีปัญหา “ทะเลกัดเซาะชายฝั่ง” ในเขตบางขุนเทียน มีพื้นที่ความยาวชายฝั่ง 4.7 กิโลเมตร ส่วนความลึกถูกน้ำทะเลกัดกินกินหายไป 1 กิโลเมตร มีพื้นที่หายทั้งหมด 5 ตารางกิโลเมตร

เคยมีการเสนอแก้ปัญหาด้วยการ “ถมทะเล” ในการจัดตะกอนดินและยึดเกาะหน้าดินบริเวณชายฝั่ง ทำให้เกิดเป็นแผ่นดินงอกขึ้น หรือนำดินจากการขุดงานก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ของ กทม.มาถมเพิ่มเติมพื้นที่ชายฝั่ง ที่เป็นการปรับพื้นที่จุดน้ำทะเลกัดเซาะให้กลับคืนมาและพัฒนาสภาพพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป

แต่ก็มี “การกีดกันโครงการ” เพราะเกรงส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศเสียหาย สุดท้ายก็ได้เอา “ไม้ไฟ” มาปักชะลอคลื่นป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งแทน เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ไม่เกิน 3-4 ปีเท่านั้น

ส่วนพื้นที่ “กรุงเทพฯฝั่งตะวันออก” กลับไม่กล้าท่วมเพราะเป็นพื้นที่เกษตรกรรมปลูกข้าวนาปรังปีละ 3 ครั้ง ทั้งยังต้องการน้ำมากด้วยซ้ำ แต่โชคดีในปี 2563 พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายฯ ลงพื้นที่เขตหนองจอก รับทราบปัญหานี้ให้งบประมาณ 90 ล้านบาท ในการปรับปรุงคลอง 95 แห่ง เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำ

ประเด็นสำคัญ...“กรุงเทพฯ” แม้มีความหลากหลายของปัญหาแตกต่างกันไป แต่ทุกพื้นที่ต้องเจอปัญหา “น้ำเน่าเสีย” ตามในคลอง 1,161 แห่ง และคู ลำราง ลำกระโดง 521 แห่ง มีลักษณะเป็นโครงข่ายเชื่อมต่อกันสำหรับคลองที่อยู่ในพื้นที่บริการบำบัดน้ำเสียของกรุงเทพฯทั้ง 8 แห่ง พบว่าคุณภาพน้ำในคลองมีค่าความสกปรกสูง

ประเด็นสำคัญ...“กรุงเทพฯ” แม้มีความหลากหลายของปัญหาแตกต่างกันไป แต่ทุกพื้นที่ต้องเจอปัญหา “น้ำเน่าเสีย” ตามในคลอง 1,161 แห่ง และคู ลำราง ลำกระโดง 521 แห่ง มีลักษณะเป็นโครงข่ายเชื่อมต่อกันสำหรับคลองที่อยู่ในพื้นที่บริการบำบัดน้ำเสียของกรุงเทพฯทั้ง 8 แห่ง พบว่าคุณภาพน้ำในคลองมีค่าความสกปรกสูง

สาเหตุมาจาก...1.คลองในกรุงเทพฯมีลักษณะเป็นโครงข่ายเชื่อมต่อกัน ทำให้น้ำเสียที่ไหลลงคลองนอกพื้นที่บริการไหลเข้ามาปะปนน้ำในคลองที่อยู่ในพื้นที่บริการ 2.ท่อรวบรวมน้ำเสียถูกก่อสร้างในคลองสายหลัก ส่งผลให้น้ำเสียไหลลงคลองสาขา เมื่อรวมกับคลองสายหลักแล้ว มีคุณภาพน้ำแย่มากตามไปด้วย

และ 3.ไม่มีพื้นที่ริมคลองเพียงพอสำหรับก่อสร้างบ่อดักน้ำเสีย 4.มีการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างภายหลังการก่อสร้างท่อรวบรวมน้ำเสีย ทำการเจาะท่อน้ำเสียไหลลงสู่คลองโดยตรง 5.สถานประกอบการส่วนใหญ่บำบัดน้ำเสียไม่ได้มาตรฐาน ก่อนปล่อยลงคลองสาธารณะ

ยอมรับว่า ในปี 2562 มีการผลิตน้ำเสียอยู่ 2.60 ล้าน ลบ.ม.ต่อวัน อ้างอิงจากข้อมูลการใช้น้ำของการประปานครหลวง และมีโรงควบคุมคุณภาพน้ำ 8 แห่ง สามารถรองรับการบำบัดน้ำเสีย 1.1 ล้าน ลบ.ม.ต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 32 ของปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสียในพื้นที่ต่างๆ อยู่เป็นประจำ

เบื้องต้นมีการผันน้ำดีจาก “แม่น้ำเจ้าพระยา” บริเวณดอนเหนือ กรุงเทพฯ เข้ามาในพื้นที่ผ่านคลองสายหลัก เช่น คลองบางเขน คลองบางซื่อเพื่อเจือจางน้ำเน่าเสียในพื้นที่กรุงเทพฯและระบายกลับลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา และกำลังก่อสร้างโรงควบคุมคุณภาพน้ำ 4 โครงการ คือ...

โครงการบำบัดน้ำเสียมีนบุรี บำบัดน้ำเสียธนบุรี บำบัดน้ำเสียคลองเตย และบำบัดน้ำเสียบึงหนองบอน ถ้าเสร็จจะบำบัดน้ำเสียเพิ่มขึ้น 705,000 ลบ.ม.ต่อวัน

ในอนาคต...ปี 2565 คาดว่าจะมีการผลิตน้ำเสีย 2.54 ล้าน ลบ.ม.ต่อวัน มีโครงการบำบัดน้ำเสีย 4 แห่ง บำบัดได้ 1.817 ล้าน ลบ.ม. ในปี 2583 มีการผลิตน้ำเสีย 3.55 ล้าน ลบ.ม.ต่อวัน ดังนั้น ตามแผนต้องก่อสร้างโรงควบคุมคุณภาพน้ำเพิ่ม 15 แห่ง บำบัดน้ำเสีย 3.407 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น 96% ของน้ำเสียทั้งหมด

ฝากย้ำว่า กทม.ทุ่มทรัพยากรแก้ไข “ระบบน้ำ” ทั้งการสร้างเครื่องไม้... เครื่องมือขึ้นมาให้เพียงพอต่อการรับมืออยู่เสมอ แต่ทุกคนต้อง “งดทิ้งขยะ” ลงในคูคลอง และท่อระบายน้ำ มิให้เกิดการกีดขวางทางน้ำ และเกิดการเน่าเสียขึ้น

เพื่อให้กรุงเทพฯมหานครเป็นเมืองที่น่าอยู่และมีการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป.